

İMF'İN KRİZİ VE EMEKÇİLERİN PROGRAMI

SEYİT ASLAN

DİSK Gıda-İş Genel Sekreteri

Türkiye 2001 yılında 21 Şubat kriziyle sarsıldı. Krizin MGK toplantısında Cumhurbaşkanı Ahmet Necdet Sezer'in Başbakan Bülent Ecevit'e "Anayasa fırlatması"yla başladığı da söylendi. Üstelik kriz yaratacağı baştan belli bu olay bizzat hükümettekiler tarafından kamuoyuna yansıdı ve bu "güvensizlik" ortamı içinde bir gecede yüzde 40 devalüasyon yaşandı.

1. Dünya Savaşı'nın Avusturya Macaristan İmparatoru'nun bir Sırp tarafından öldürülmesi nedeniyle başladığına inanmak kadar saçma bir sebebe bağlanan krizin altında yatan ise 24 Ocak kararlarından bu yana uygulanan ve en büyük bayraktarlığını 1999 14 Nisan seçimlerinin ardından iktidara gelen DSP, ANAP ve MHP'den oluşan koalisyon hükümetinin IMF'nin ve Dünya Bankası'nın uyguladığı ekonomik programlardı. Bir gecede milyon dolarlar cep değiştirdi ve vurguncular sahneye çıktı. Ücretler bir gecede yarı yarıya azaldı. İşte 2001 yılına böylesi bir krizle girildi.

Kamu sözleşmeleri

Kriz ve IMF'ye verilen niyet mektubu hükümetin görüşmeler öncesi kamu sözleşmelerine nasıl yaklaşacağını gösterdi. IMF'nin emirlerinden biri olan "işçiye sıfır zam" yıl başından itibaren sendikaların ve konfederasyonların önüne koyuldu. "Kriz yönetimi" taktiğini uygulayan hükümet her krizi de IMF'nin isteklerini yerine getirmek için önemli bir fırsat olarak kullandı. Ve işçiler tekrar "fedakârlık" yapmaya çağırıldı.

Türk-İş, DİSK ve Hak-İş'e bağlı sendikalar, toplam 439 bin 293 işçi adına, Kamu İşveren Sendikaları (Kamu-İş) ve Türkiye Ağır Hizmet Sanayi İşverenleri Sendikası (TÜHİS) ile toplusözleşme görüşmelerini sürdürmeye başladılar. Tabii asıl söz 400 binin üzerinde kamu işçisi üyesi olan Türk-İş'teydi.

Ve ilk görüşmeler başladığında Türk-İş'in önüne "sıfır zam" koyuldu. Hiç zam yapılmaya bile işçiye verilen ücretlerin devlete 754 trilyon liraya mal olacağı öne sürüldü. Türk-İş ise işçi ücretlerine yüzde 25 ile yüzde 30 oranında zam yapılmasında ısrarcı olacağını açıkladı. Türk-İş Genel Başkanı Bayram Meral bu dönemde yaptığı açıklamalarda hükümetin teklifinin işçileri alana davet etmek anlamına geldiğini ifade etti.

Hemen her gün işçilerin alana çıkma kararı alınacağı beklenirken 22 Mayıs 2001 tarihinde Türk-İş ile hükümet ani bir şekilde anlaşma sağladı. Büyük oranda IMF'ye verilen niyet mektubu çerçevesinde biten protokole Petrol-İş, Demiryol-İş, Harb-İş, Tarım-İş ve Sağlık-İş Genel Başkanları da aynı gün imza attılar.

Sözleşme düzeni ortadan kalkıyor

Kamu sözleşmesine ilişkin yapılan protokol iki yönüyle 2001'e damgasını vurdu. İlki içerdiği hükümler gereği toplusözleşme düzenini ortadan kaldırması, ikincisi ise imzalanan bu sözleşme imzalanacak ve hatta imzalanmış tüm sözleşmelerin de biçimini belirledi.

Anlaşma ile işçi ücretlerine ilk altı ay için yüzde 15, ikinci altı ay için yüzde 15, üçüncü altı ay için yüzde 10 ve dördüncü altı ay için ise yüzde 10'luk bir artış yapıldı. Üstelik ilk altı aylık zam kök ücretlere yansıtılmayacak ve farkları 2002 Şubat'a ertelenecekti. Ancak ücretlerden yapılan kesintiler ise sanki zam uygulanıyormuş gibi arttı.

Protokoldeki diğer maddelerde de işçilerin kayıpları dikkat çekti. Sözleşme ikramiyelere ve ücretin yüzdesi ile ifade edilen ödemelerine hiçbir artış yapılmamasını sağladı ve "ikramiyelerin giderek yok edilmesi, ortadan kaldırılmasının adımı" atılmış oldu.

Protokolde bir de şu ifadeye yer verildi: "İşçi sendikaları tarafından getirilen yeni teklifler toplu iş sözleşmesinde yer almayacaktır." Ve artık sendikaların elinden pazarlık yapma şansları da alındı. "İyi niyet" kavramı da ilk defa bu sözleşmeyle işçilerin gündemine geldi. Şimdi işçilerin korkulu rüyası olan zorunlu emeklilik ve çıkması yıllardır beklenen İş Güvencesi Yasası gibi konular "hükümetin gayretine ve iyiniyetine" bırakıldı. İşçilerin büyük tepkisini çeken bu sözleşmeye karşı ise sendika genel merkezlerinden tek tük cılız sesler çıktı ve bunlar mücadelelerinde yalnız kaldılar. Sözleşmeye imza atmayan sendikaların tek yapabildiği ise kesintiler artmasın diye sözleşme görüşmelerini grev aşamasına kadar getirmek oldu.

Şişecam'da uzlaşamadı

Kamu sözleşmesinin bu şekilde imzalanması özel sektörde süren toplusözleşmelerde bir bomba etkisi yarattı. Bu ilk olarak kendisini Şişecam patronları ile Kristal-İş arasında süren sözleşmede gösterdi.

5 Aralık 2000 tarihinde başlayan sözleşme görüşmeleri kamu sözleşmelerine ilişkin Türk-İş'le hükümet arasında protokol imzalanması ile çıkmaza girdi. Sendika işyerlerinin büyük çoğunluğunda enflasyon oranında zam istiyordu. Ekonomik sıkıntısı olan işyerlerinde ise geçmiş altı aylık enflasyon yüzde 18 yerine yüzde 10'u kabul etmiş, Paşabahçe gibi cam ev eşyası kolunda bulunan fabrikalar için ise iki yıl için yüzde sıfırı kabul etmişti. Böylesi "*makul*" sözleşme bile patronlar için çok geldi. Greve çıkılacak olan 24 Mayıs'tan iki gün önce imzalanan kamu sözleşmesi patronların diline yeni bir sözü doladı: "*Biz de bu çerçevede sözleşme imzalayalım. Devletten daha mı zenginiz?*"

IMF'ye karşı grev

Ve artık cam işçileri için Kristal-İş Genel Başkanı Mustafa Bağçeci'nin dediği gibi "*Grev kaçınılmaz oldu.*"

24 Mayıs sabahı Trakya Cam, Anadolu Cam, Çayırova Cam ve Cam Elyaf'ta çalışan yaklaşık 6 bin işçi halaylarla greve çıktılar. İlk önceleri bir işkolunun anlaşma sağlamaması üzerine başlayan bir grev gibi gözükken cam grevi özel işletmelerde çalışan tüm işçileri çevresine topladı. Çünkü buradan alınacak sonuç onların da geleceğini tayin edecekti. Cam işçilerinin ziyaretçisinin olmadığı gün olmadı. İşçiler, memurlar, öğrenciler, partiler ve kitle örgütleri işçileri ziyaret ederek maddi manevi destek oldular. Her gün yapılan ziyaretlerde söylenenler ortaktı. Bu grev sadece cam işçilerinin değil, Türkiye işçi sınıfının greviydi. Çünkü cam işçilerinin dediği gibi bu grev kamu sözleşmelerini tanımayan IMF'ye karşı bir grevdi. Kısa süren grevleri boyunca işçiler jandarma saldırılarına da göğüs gerdiler.

Kimi tehdit ediyor!

Patronlar boş durmadı. Sadece kolluk güçlerini değil, mahkemeleri, satın aldıkları gazeteler, televizyonlar ve radyolar yoluyla da grevi kırmaya çalıştılar. En son olarak grev konusu hükümete kadar gitti. Ve grevin 16. gününde patronların istediği haber geldi. 8 Haziran günü Bakanlar Kurulu şişe, bardak ve kavanoz yapan cam işçilerinin grevini "*milli güvenliği*" ve "*kamu sağlığını tehdit ettiği*" iddiaları ile 60 gün erteledi. Bunun bir diğer adı da grevin yasaklanmasıydı. Yasaklamanın ardından öfkeli işçiler "*IMF uşağı hükümet istifa*" sloganlarıyla işbaşı yaptılar. Yüksek Hakem'in "*yüzde 5 zam*" insafı ile yüz yüze gelen işçiler kamu sözleşmesinin bir kopyasına imza atmak zorunda kaldılar. Kamu sözleşmesine imza atan Türk-İş Genel Başkanı Bayram Meral "*kamu sözleşmelerini tanımayan*" cam işçilerinin içinde bulunduğu mağduriyete ilişkin hiçbir girişimde bulunmadı.

Bu gelişmeler o dönem süren ve grev aşamasına gelen toplusözleşmelerin hepsini etkiledi. İlk önce bütün sözleşmeler uyuşmazlık safhasına itildi. Patronların kendilerine olan güvenleri grevlerin ertelenmesiyle had safhaya ulaştı. Gemlik, Lüleburgaz ve daha bir çok bölgede belediye işçilerinin başlattıkları grevler aynı gerekçelerle yasaklandı. İşkolu ayrımı yapılmaksızın belediyelerde ve fabrikalarda toplusözleşmeler patronların istekleri doğrultusunda imzalandı.

Sözleşmeler delindi

"Kriz var fedakârlık yapalım diyen hükümetin talebi patronlar tarafından kabul gördü ve çoğu fabrikada sözleşmeler delindi. 2000 yılında bağitlanmış sözleşmeler "*kriz*" gerekçesiyle iptal edildi. Buna karşı çıkanlara ise "*Ya sözleşme yenilenir ya da işçi atarız*" tehdidinde bulunuldu. Tekstil İşverenleri Sendikası işçilere her ay vermeleri gereken yüzde 3 zammı kestiler. Lastik fabrikalarında 2000 yılında imzalanan toplusözleşmeler de delindi.

Lastik fabrikalarında 2000-2002 dönemi için yürütülen toplusözleşme görüşmelerinde anlaşmazlık yaşanması üzerine grev yapılmıştı. Grevin, Bakanlar Kurulu'nca yasaklanmasının ardından imzalanan sözleşmede, ikinci yıl için (2001-2002) hedeflenen enflasyonun yüzde 75'i olan yüzde 9'a imza atılmıştı. Ancak enflasyonun hedeflenenden yüksek çıkması halinde, aradaki fark sözleşmenin geçerli olduğu ilk aydan itibaren işçiye yansıtılacaktı. Bunun yanı sıra, bir işçinin, ulaşım, yemek, ayni ve sosyal yardımlar, SSK primi, işsizlik sigortası ile birlikte işverene yıllık maliyeti 25 bin dolar olarak hesaplanmış; 11. ay sonunda maliyetin bu rakamın altında kalması durumunda aradaki farkın, ücretlere bölünerek işçilere verilmesi konusunda anlaşmaya varılmıştı.

İşçiler değişik şekillerde tepkilerini gösterdiler ve işten atmaların yaşanmaması için sözleşme patronların isteği doğrultusunda delindi ve 25 bin dolar bağlantısı ortadan kaldırıldı. Ancak sözleşmenin delinmesinin işten atmaya engel olmayacağı Eylül ayında BRİSA'den 90 işçinin atılmasıyla ortaya çıktı. BRİSA'yi Pirelli izledi ve atılan işçi sayısı 150'yi buldu.

MESS'in girişimi boşa çıktı ama...

Özçelik-İş'in örgütlü olduğu Jumbo'da 10 Ağustos'ta işçilerle toplantı yapan patronlar eylül ayında verilmesi gereken yüzde 65'lik zammın 35'e düşürüleceğini açıkladı. Sendika sessiz kalarak bu girişimi onayladı. Öz Gıda-İş'in örgütlü olduğu Ülker, Birleşik Metal-İş'in örgütlü olduğu Ar-Ge Otomotiv ve diğer fabrikalarda sözleşmeler birer birer delindi. İşçilerin ücretlerine zam yapılmadığı gibi geriye çekildi.

Türk Metal, Birleşik Metal-İş ve Özçelik-İş'le grup sözleşmesi yapan Türkiye Metal Sanayicileri Sendikası (MESS) Başkanı Tuğrul Kudatgobilik, kriz bahanesini ileri sürerek Ağustos ayında sözleşmelerin delinmesi talebinde bulundu. Birleşik Metal-İş dışında bu talebe bir tepki gelmedi. MESS'in talebi eylül ayında verilecek olan yüzde 33.65 zammın sifıra çekilmesiydi. Ancak Türk Metal Sendikası'nın örgütlü olduğu fabrikalardan gelen işçi tepkileri bu düşüncenin hayat bulmasını engelledi.

Ancak patronlar zamdan vazgeçmeyen işçilerden sendikaların da yardımıyla istediklerini koparttılar. Türk Metal Sendikası'nın örgütlü olduğu BEKO'da Şubat ayından yıl sonuna kadar yüzlerce işçi işten atıldı. Atılan işçiler asgari ücretle geri alındı. Uzel'de ise 1000'i aşkın işçi, Mercedes'te yüzlerce işçi işinden oldu. Bu fabrikalara işten atmalarla birlikte esnek çalışmanın tüm yöntemleri sokuldu. Fazla mesai ve pazar mesaisi gibi haklar işçilerin elinden alındı.

IMF barajı delindi

2001 yılını belirleyen bir diğer örnek ise Deri-İş'in Tuzla'da, TÜMTİS'in de Gaziantep ve Adana'da imzaladığı sözleşmeler oldu. Hiçbir işyerinde yüzde 15'in üzerine çıkmazken, Şubat ayında başlayan ve grev aşamasına geldiği 12 Temmuz 2001'de biten deri sözleşmelerinde işçilerin tümünün yevmiyeleri 6 milyon liraya çıkarıldı ve 1 Mart 2001 tarihinden itibaren de 4 milyon 100 bin lira zam yapıldı. Böylece Deri-İş 1200 işçi adına imzaladığı toplu sözleşme ile ücretlere yüzde 40, sosyal yardımlara da yüzde 41 oranında zam almış oldu.

Deri-İş ile eş zamanlı olarak sonlanan TÜMTİS'in Gaziantep'te imzaladığı sözleşmede ise yıllık artış oranı yüzde 40 olarak alındı. TÜMTİS'liler sosyal haklarına ise yüzde 100 zam yaptırmayı başardılar. TÜMTİS ayrıca hak grevi ve 1 Mayıs'ın ücretli izin sayılması haklarını da elde etti.

Emek Programı

IMF programı küçük sallantılarda dahi yıkılıp revizyon adı altında yenilenmeye başladı. Daha çok işsiz ve yoksullaşma anlamına gelen bu yenilenme süreci işçileri, emekçileri ve yoksul halkı, hükümetin uygulamalarına olan öfkesini daha da artırdı. Konfederasyon başkanları, özellikle Türk-İş Başkanı Bayram Meral'in, tüm oylamalarına karşın Emek Platformu bileşenleri ve emekten yana bilim adamları IMF-Derviş programının yıkıcılığına karşı kendi taleplerini içeren ve ülkenin kalkınmasını hedefleyen bir program ortaya koydular. Ve bu program 31 Mart 2001'de basın açıklamalarıyla Türkiye'ye duyuruldu. Emek Programı 2001 yılına damgasını vuran en önemli gelişmelerden biri olarak tarihte yerini aldı.

"Ülkemizin bugün içinde yaşadığı kriz, uzun yıllardır uluslararası finans kuruluşlarının güdümünde uygulanan ekonomik ve sosyal politikanın sonucudur. Türkiye'ye bu politikaları dayatan IMF ve Dünya Bankası ile ülkeyi yönetemeyen hükümetler ardı ardına yaşadığımız krizlerin baş sorumlusudurlar. Türkiye bütçesi, sosyal devlet ilkelerinin gereklerini yerine getirme anlayışından tümüyle uzaklaştırılarak, tamamiyle bir iç borç faizi idaresine indirgenmiştir. Türkiye'deki mali sistem, sadece belirli bir süre içerisinde yeterli gelirin toplanıp toplanamayacağı aritmetik hesabına dayanan bir politikanın sarmalına girmiştir. Gelir dağılımı son derece bozulmuş ve ülke içinde yoksullaşma artmıştır" denilen Emek Programı'nda KİT'lerin tasfiyesi ve tarımın uluslararası tekelere peşkeş çekilmesi anlamına gelen özelleştirmelerin durdurulması, her kriz döneminde halkın karşısına "Acil Önlemler Paketi" adı altında çıkarılan acı reçetelere son verilmesi, rant yerine üretimi artırmayı amaçlayan bir politik yöntem seçilmesi, kayıt dışı ekonominin kayıt altına alınması, iç ve dış borç ödemelerinin ertelenerek takvime bağlanması, yabancı sermaye giriş ve çıkışlarının kontrol altında tutulması, vergi gelirlerinin herkesten mali gücüne, servetine ve gelirine göre vergi alınması ilkesi çerçevesinde artırılması ve demokratikleşmenin gereklerinin yerine getirilmesi istendi.

Ve eylemler

Emekçilerin haklarına yönelik saldırılara yanıt verecek kadar olmasa da Emek Programı'nın açıklanmasıyla emekçiler de alanları doldurmaya başladı. 14 Nisan'da Emek Platformu'nun çağrısıyla alana çıkan yüzbinlerce emekçi "*IMF defol, hükümet istifa*" sloganını attılar.

Bu eylemde hükümete, IMF'ye, Derviş'e "*hayır*" derken, onların şahsında simgelenen politikaları reddettiklerini, yüzbinlerce ağızdan haykıran yığınlar; IMF-Derviş programını kabul etmeme kararlılığını da ilan etti.

Emekçiler yurt sathında IMF'yi de, adamlarını da ona bağlı hükümeti de istemediklerini bir kez daha ve tüm sağır kulakların duyabileceği bir tondan haykırırken, Kemal Derviş; "*haftalardır beklener!*" programını açıkladı. Hükümetteki partilerin liderleri de, malum olduğu üzere bir araya gelip, "*Derviş programının arkasında olduklarını!*" açıkladılar. Sanki; "*Biz bu programı desteklemiyoruz!*" deme şansları varmış gibi. Böylece biri Emek Programı diğeri IMF patentli Derviş Programı aynı zamanda sahneye çıktı.

1 Mayıs ve 1 Aralık'ta da alanlara çıkan emekçiler Emek Programı'nın hayata geçirilmesini istediler. Bu eylemlerden 1 Aralık'ta Derviş programı olarak anılan 2002 yılı bütçesi de protesto edildi. Dağıtılan binlerce program metni, bildiriler ve irili ufaklı basın açıklamalarıyla Emek Programı tüm yurda duyurulmaya çalışıldı. Ancak bu çabaların yeterli olduğu söylenemez.

Ücretler eridi

2001 yılının sonlarına gelindiğinde emekçilerin ekonomik göstergeleri dibe vurmuştu. Hükümet ve Bakan Kemal Derviş ekonomideki göstergelerin "*çok iyiye gittiğini*" söylüyordu ancak evine ekmek götüren işçi, memur, esnaf, köylü bunu sofrasında göremiyordu. Dolardaki hızlı artış emekçi kesimlerin aldıkları ücretleri de aynı hızla eritmişti. Erime öyle bir hızla oluyordu ki kamu işçilerine yapılan zam ve memurlara verilen yüzde 10'luk sefalet zammı daha verilmeden fazlasıyla geri alınmış oldu.

Krizin patlak verdiği 21 Şubat günü yapılan yüzde 40'luk devalüasyonla bir gecede ücret ve maaşları aynı oranda eriyen emekçi kesimler, dolar kurunun arttığı her gün kayıp yaşadılar. Kamu kesimi toplu iş sözleşmelerinde yüzde 15 artış verilen kamu işçileri, dolar kuru dikkate alındığında gerçekte sıfırın bile altında zam almış oldular. Aynı şekilde memurlara da "*enflasyon kaybının giderilmesi*" adı altında her ay yüzde 5 oranında zam yapılıyor. Enflasyon ise martta yüzde 12, mayıs ayında yüzde 9, haziran ayında ise yüzde 3 arttı. Memurlara ise toplam yüzde 10 zam verildi.

Asgari ücrette yaşanan gelişme ise tam anlamıyla trajedi. Kriz öncesinde dolar bazında 149 dolar olan asgari ücret krizden bir gün sonra 71.5 dolara geriledi. Son olarak hükümetin yeni yaptığı zamla birlikte net 122 milyon liraya çıkan asgari ücret, doların artmasıyla yapılan zamdan bile daha fazla eridi.

2001 yılının başında da enflasyon yüzde 12 olarak belirlendi. Ancak Şubat 2001'deki krizle birlikte hedef yüzde 58'e çekildi. Ücret ve maaşlar ise yüzde 15'in üzerine çıkamadı. Bu kayıplar dahi giderilmeden krizin yol açtığı kayıplar da üzerine gelince, emekçinin bütün göstergeleri dibe vurmuş oldu.

Yıl sonuna gelindiğinde ücretlerdeki erime kendisini şöyle gösterdi: Telekom'da çalışan bir işçinin ücreti 650 dolardan, 300 doların altına; tekstil sektöründe 300 dolar olan ücretler, 200 doların altına; memurların 400 dolarlık maaşları ise 250 dolara düştü.

Emekçilerin durumunun dibe vurmuşluğunun bir başka göstergesi de işsizlik oldu 2001'de. Dünya Bankası, "*Ekonomik krizin reel sektör üzerindeki etkilerinin değerlendirilmesi*" başlıklı raporunda "*Yıl sonu itibarıyla yaklaşık 2.3 milyon kişi (toplam istihdamın yüzde 10.6'sı) işsiz kalmıştır*" denildi. "*Gizli*" ibareli raporun giriş bölümünde, Türkiye'nin 2001 Şubat'ında 2. Dünya Savaşı'ndan bugüne kadarki en derin ekonomik ve mali krizi yaşadığı ve ticari-sanayi faaliyetlerinde oldukça büyük düşüşler yaşandığı vurgulandı.

5 Eylül sendikacılığı

5 Eylül önemli bir dönüm noktasıydı. Alanlarda Emek Programı propagandası yapılırken 5 Eylül 2001'de konfederasyonlar ve sendikalar patronlar ile Dedeman Otel'de bir araya geldiler. Beklendiği gibi, patronların istedikleri gibi bir gündemle başlayıp, onların istedikleri gibi, "*sanayi için herkesin fedakârlık edip katılacağı bir fon oluşturulması!*" kararıyla sonuçlandı. Özellikle Bayram Meral; bugüne kadar IMF-Derviş Programı konusundaki tüm söylediklerini de inkâr ederek, var olan programı destekleme konusundaki safını da açıkça ilan etti. Bu toplantıda DİSK dışında patronların taleplerine karşı çıkan bir kurum olmadı. Meral'in söylediklerine uyum gösteren sendikacılar toplantının sonrasında Kemal Derviş'le kahvaltı yaparak saflarını perçinlediler.

İşçi haklarını savunması, tüm saldırılara karşı topyekün bir karşı duruşu örgütlemesi gereken sendikacılar, TİS'ler çiğnenirken, yüzbinlerce işçi sokağa atılırken ses çıkartmadılar. Patronlarla 5 yıldızlı otellerde yaptıkları toplantılarda ise Meral'in dediği gibi işçi adına "*İşçi, sofrasındaki iki zeytinden birinden vazgeçmeye hazır*" olduklarını bildirdiler. Kamu sözleşmelerinin ardından 5 Eylül toplantısı da artık Türkiye'de uzlaşmacı sendikacılığın devrini tamamladığını gösterdi. Çünkü tüm politikalarını uzlaşma ve patronların vereceği haklar üzerinden kuran bu sendikalar, karşı tarafın uzlaşmayı bir kenara bırakıp tüm hakları gasp etmeye yöneldiği bir dönemde önlerine konulanı kabul etmek dışında bir şey yapamadılar.

5 Eylül toplantısını başarmakla; patronlar ve hükümet, işçi haklarına saldırmakta daha da cesaretlendiler. Ama aynı zamanda konfederasyonlarda da bir tartışmanın, bir kavganın kapısı açıldı: Böyle bir sendikacılık anlayışının işçi sınıfı hareketinde yeri var mıdır yok mudur? Pek çok sendikacı toplantıya katılmayarak, özellikle DİSK'li sendikacılar da toplantıda Baydur ve Meral gibilerin tezgâhına ortak olmayacaklarını açıklayarak, "sendikacılık anlayışı" tartışması için kapıyı aralamışlardı.

Ama bütün bu gelişmeler yaşanırken, sendika bürokratları sermayenin işçi sınıfına saldırısında sessiz kalırken, sınıftan yana, mücadeleci sendikacılar da sürece müdahale etme çabası sergiliyorlardı.

Sendika bürokratlarının mücadele önünde oluşturdukları barikata tepki gösteren ileri işçiler, temsilciler, sendikacılar farklı bir sendikal çizgi için çabalarını yoğunlaştırıyorlardı.

Ülkenin birçok yerinde biraraya gelen mücadeleci işçiler mevcut uzlaşmacı sendikacılık anlayışına karşı mücadeleden başka bir yolun olmadığını tartışıyorlar ve bunun gereğini yapmaya çalışıyorlardı.

Farklı farklı sendikalara ve konfederasyonlara mensup olsalar bile bunu mücadelenin ve birlikte davranmalarının önünde engel olmadığını bilinciyle sermaye saldırılarına karşı sınıfın çıkarları doğrultusunda davranıyorlardı.

Pek çok açıdan kara bir yıl olarak hatırlanacak 2001 yılının bir de böyle bir yönü vardı.

2001 sınıfın birçok kayıpla kapattığı bir yıl olmasına rağmen suni bölünmelere karşı, gerçek çelişkinin, emek-sermaye bölünmesinin daha net ortaya çıktığı ve emek saflarındaki safralara karşı farklı bir hattın ortaya konmasında önemli adımların atıldığı bir yıl da oldu.